

Suomen valvontaeläinlääkäriliitto ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eläinlääkintähuoltolaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi

Viite: Lausuntopyyntö VN/3713/2020, 16.12.2021

Suomen valvontaeläinlääkäriliitto ry (jäljempänä SVELL) kiittää maa- ja metsätalousministeriötä lausuntopyynnöstä ja lausuu luonnoksesta hallituksen esitykseksi eläinlääkintähuoltolaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi seuraavaa.

Yleiset kommentit

Ehdotuksen 1.1 §:n mukaan lain tarkoituksena on edistää ja ylläpitää eläinten terveyttä ja hyvinvointia sekä kansanterveyttä erityisesti varmistamalla eläinlääkäripalvelujen laatu sekä turvaamalla yhdenvertaiset, toimivat ja kohtuuhintaiset julkiset eläinlääkäripalvelut koko maassa. SVELL katsoo, että tämä tavoite on sinänsä arvostettava, mutta ehdotuksessa esitetyt, erityisesti kunnan järjestämisvastuuseen liittyvät, kompromissit tekevät monilta osin tyhjiksi ehdotetun lain mahdollisuudet toteuttaa nämä tavoitteet.

Seura- ja harrastuseläinten pitämisellä on erittäin tärkeä kansanterveydellinen, ihmisten hyvinvointia lisäävä funktio, jonka vuoksi myös vähävaraisilla kansalaisilla tulee olla realistinen mahdollisuus pitää näitä eläimiä eläinten hyvinvoinnin edellyttämällä tavalla. Ei ole hyväksyttävää, että seura- ja harrastuseläinten pitäminen muuttuisi vähitellen yksinomaan varakkaiden kansalaisten oikeudeksi. Ehdotettavan lain on turvattava kohtuuhintaisten julkisten eläinlääkäripalveluiden saatavuus koko maassa.

Yksityiskohtaiset kommentit

2 § Määritelmät

Kohta 1

Määritelmän mukaan eläintarhoissa pidettyjen eläinten kiireellinen eläinlääkäriapu ei enää jatkossa kuuluisi kunnallisen eläinlääkintähuollon vastuulle. Tämä on ongelmallista, sillä eläintarhoissa voi olla tarve eläinten akuutille sairaanhoidolle. Päivystävän eläinlääkäriavun järjestäminen yksityisesti aiheuttaa kohtuuttomasti kustannuksia ja avun puuttuminen eläinsuojeluongelman. Eläintarhat tarvitsevat myös erilaisia virkaeläinlääkärien allekirjoittamia todistuksia muun muassa eläinten siirroissa.

7 §

Kaksi momentissa ehdotettu "tarpeen vaatima ainakin ajoittainen" tulee poistaa. Uskottava kansallinen eläintautivalmius edellyttää toimivaa kunnallista virkaeläinlääkärijärjestelmää, joka kykenee havaitsemaan keskeiset eläintaudit ja tekemään vastustamistyön aloitustoimet viipymättä. Tällaisen valmiuden ylläpitäminen edellyttää jatkuvaa ammattitaidon ylläpitoa, eikä sitä voida saavuttaa tarpeen vaatimalla tai ainakin ajoittaisella osallistumisella. Myös eläinten hyvinvoinnin valvonta edellyttää ajoittain päivystysaikaisia virkatehtäviä, eikä näidenkään tehtävien hoitaminen onnistu ilman jatkuvaa osaamisen ylläpitämistä.

Kaikkien kuntien kunnaneläinlääkäreillä tulee olla ajantasaiset valmiudet aloittaa virallisten valvontatehtävien hoito päivystysaikana ja kaikkien kuntien alueella tulee olla virkaeläinlääkäreitä saatavilla jatkuvasti myös virka-ajan ulkopuolella näiden tehtävien hoitamiseksi.

Koska useissa eri erityislaeissa on erikseen määrätty kunnaneläinlääkäriä oikeudeksi ja vastuulle toimia viranomaisena muun ohella eläinten hyvinvoinnin ja eläintautien valvonnan osalta, ei ole kohtuullista että jotkut kunnaneläinlääkärit voisivat tätä vastuuta väistää sillä perusteella, että he suorittavat virka-aikana pääasiassa potilastyötä.

Kunnaneläinlääkärijärjestelmän eräänä perusteena on pidetty eläintautivalmiutta ja virkatehtävien hoitamista niin virka-aikana kuin virka-ajan ulkopuolellakin, joten ei ole johdonmukaista että tästä velvollisuudesta säädetään näin merkittävä oikeus poiketa.

9 § Järjestämisvastuuseen kuuluvat palvelut

Kohta 8: Lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset sekä tavanomaisten lisääntymisongelmien hoito myös hevosilla tulisi lisätä luetteloon.

Kohta 9: Jos koirien sterilisaatiota ei pääse harjoittelemaan kiireettömänä toimenpiteenä, ei niiden hoitaminen hätätilanteessa ole realistisesti mahdollista. Tämän vuoksi koirien sterilisaatio tulee lisätä luetteloon. Lisäksi myös hevosten kastraatio tulee lisätä luetteloon.

Kohta 12: Säännöstä tulisi täsmentää, sillä säännöksen sanamuodon ja yksityiskohtaisten perustelujen perusteella jää epäselväksi onko säännöksen luettelo esimerkinomainen vai tyhjentävä. Jos luettelo on tyhjentävä, luettelon ulkopuolelle jää muun muassa virtsateiden tukkeumien kiireellinen hoito, jonka tulee kuulua luetteloon. Myös tavanomaisten neurologisten sairauksien, kuten epilepsian hoito, jäisi luettelon ulkopuolelle.

Kohta 13: Myös koirien keisarileikkauksen tulee kuulua lueteltujen toimenpiteiden joukkoon, sillä koiran synnytysavun viivästyminen aiheuttaa koiralle tarpeetonta kipua ja kärsimystä ja vaarantaa sekä emän että pentujen hengen.

15 § Kunnan perimät maksut järjestämisvastuuseen kuuluvista palveluista

Viitaten yleisissä kommentteissa esitettyyn seura- ja harrastuseläinten tärkeään kansanterveydelliseen funktioon, kuntien oikeutta periä klinikkamaksuja tulee rajoittaa luonnoksen 9 §:n kohdissa 2 ja 4 tarkoitettujen toimenpiteiden sekä kissojen kastration ja sterilisaation osalta.

20 § Valvontatehtävien järjestäminen

Järjestäjien on huolehdittava valvontatehtävien asianmukaiseen hoitamiseen tarvittavien henkilöstöresurssien turvaamisesta. Suunnitelmallisen valvonnan tarpeiden lisäksi järjestäjien on huolehdittava myös epäilyyn perustuvan ja suunnitelmallisen valvonnan ulkopuolisen valvonnan riittävästä ja asianmukaisesta resursoinnista.

Muuta

Ehdotuksen 9 §:n 12 kohdassa tarkoitettu ensiapuluonteinen hoito tulisi määritellä. Koska ensiapuluonteista hoitoa ei ole määritelty, jää avoimeksi tarkoitetaanko sillä luonnoksen 10.2 §:ssä tarkoitettuna kiireellisenä eläinlääkäriinapuna annettavaa hoitoa (pois lukien eläimen lopetus) eli eläimen äkillisen ja vakavan sairastumisen, vahingoittumisen tai sairauden vaikeutumisen edellyttämää välitöntä hoitoa, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai eläimen merkittävää kärsimystä.

Vaihtoehtoisesti ensiapuluonteisen hoidon voitaisiin katsoa tarkoittavan sellaista hoitoa, joka annetaan ensimmäisen vaiheen hoitokontaktissa (vrt. brittien 1st opinion clinic -järjestelmä) ja joka voidaan olettaa kaikkien eläinlääkäriinammatin harjoittajien osaavan tarjota heidän ensimmäisenä työpäivänään eläinlääkäriksi valmistumisensa jälkeen. Jälkimmäinen määritelmä sisältäisi ensimmäisestä poiketen muun muassa korva- ja ihotulehdusten hoidon, joiden tulisi ehdottomasti kuulua kunnallisten eläinlääkäripalvelujen piiriin. SVELL katsoo, että ensiapuluonteisen hoidon tulee kattaa eläinten tavanomaisten sairauksien peruseläinlääkäritasoinen hoito.

Lisätiedot

Lisätietoja tästä lausunnosta antaa yhdistyksen puheenjohtaja, lausunnot@svell.fi.

Suomen valvontaeläinlääkäriliitto ry:n puolesta,

Jan Mattila, puheenjohtaja